

Posudek vedoucího diplomové práce:
„Zásada superficieses solo cedit a její význam v pozemkovém právu“
(Katarína Humenná)

Diplomová práce Kataríny Humenné na téma „Zásada superficieses solo cedit a její význam v pozemkovém právu“ má celkem 102 stran (vlastní text práce má 232 771 znaků), a skládá se z osmi dále členěných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru, seznamu pramenů a česky i anglicky psaného abstraktu. Byla odevzdána 3. září 2019. Splňuje tak veškeré formální náležitosti diplomové práce.

Aktuálnost tématu. Téma práce hodnotím jako velmi aktuální a vhodně zvolené. Zásada superficieses solo cedit byla do právního řádu znovu zavedena občanským zákoníkem (zákonem č. 89/2012 Sb.) a důsledky jejího znovuzavedení jsou pro pozemkově právní vztahy zcela zásadní. Její zakotvení není bez výjimek a navíc způsob úpravy prochází aktuálním vývojem, k určitým změnám v jejím vymezení došlo též novelou občanského zákoníku z roku 2016 (zákonem č. 460/2016 Sb.). Právní úprava přináší celou řadu nejednoznačných, přitom však stěžejních otázek, které zatím nemohly být z časových důvodů ve větší míře reflektovány soudní judikaturou.

Náročnost tématu. Téma práce hodnotím jako náročné. Náročnost je dána především novostí právní úpravy, která navazuje na prvorepublikovou právní úpravu, dále pak nezbytností znalosti nejen soukromého práva, ale také pramenů veřejného práva, které upravují určité výjimky ze superficiální zásady nebo s touto materií úzce souvisí. Téma přináší celou škálu nevyřešených otázek, na které má mnohdy odborná veřejnost rozdílné názory. Zpracování tématu tak vyžaduje tvůrčí přístup a schopnost kritické analýzy.

Formální a systematické členění práce. Posuzovaná práce je členěna celkem do osmi dále strukturovaných kapitol a nečíslovaného úvodu a závěru. Po úvodu autorka v samostatné kapitole rozebírá vztah soukromého a veřejného práva. S ohledem na prolínání soukromého a veřejného práva v případě superficiální zásady je zařazení této kapitoly vhodné. Následuje kapitola věnovaná historickému vývoji superficiální zásady. Vzhledem k tématu práce a důsledky opuštění superficiální zásady občanským zákoníkem z roku 1950 pro aktuální právní stav, považuji tento historický exkurz za důležitý a vhodně zařazený na počátek práce. Následují dvě kapitoly věnované charakteristice zakotvení superficiální zásady v občanském zákoníku a vymezení základních pojmů. Tyto dvě kapitoly by bylo vhodnější spojit v jednu. Z hlediska logické struktury práce nepovažuji za nejvhodnější zařazení subkapitoly o dočasné stavbě do kapitoly o základních pojmech. Vhodnější by byla samostatná kapitola o dočasné stavbě, neboť i ostatní výjimky ze superficiální zásady jsou zpracované v samostatných kapitolách. V tomto ohledu systematická práce vykazuje určitou asymetrii. Následují samostatné kapitoly o nejdůležitějších výjimkách ze superficiální zásady (liniové stavby, pozemní komunikace, právo stavby). Samostatně jsou pak zařazené aspekty zápisu do katastru nemovitostí, z hlediska logiky práce a jejího tématu je však tato kapitola obsahově zaměřená příliš široce a poněkud tematicky vybočuje. Za nadbytečné považuji zařazení poměrně obsáhlé pasáže o věcných břemenech, které tvoří určitý úvod k části věnované služebnosti inženýrské sítě v kapitole o liniových stavbách. Zcela postačující by byla pasáž o služebnosti inženýrské sítě, případně legálních věcných břemenech.

Celkově je práce v zásadě dobře uspořádaná. Nicméně za nadbytečné a poněkud vybočující z logického uspořádání považuji již zmíněné zařazení subkapitol o věcných břemenech do části o liniových stavbách, druhou výhradu mám ke způsobu zařazení části o dočasných stavbách. Jiné výhrady k členění práce nemám. Zvolená systematika umožňuje komplexní zpracování tématu.

Hodnocení práce. Posuzovaná diplomová práce zpracovává téma komplexně, pozornost věnuje všem podstatným aspektům tématu. Téma práce je zasazeno do širšího kontextu vztahu veřejného a soukromého práva. Autorka v práci vhodně využívá odbornou literaturu a také soudní judikaturu. Nezůstává však jen u názorů odborné veřejnosti a snaží se napříč celou prací o vlastní stanoviska a komentáře. Byť v některých případech není její argumentace bezchybně vystavená a je zatížena poměrně složitým vyjadřováním, je nezbytné tento styl práce ocenit. Práce jednoznačně prokazuje autorčinu obeznámenost s tématem a schopnost tvůrčího přístupu. Autorčíným problémem je pak odbíhání od tématu resp. podstaty věci. Tyto výhrady byly naznačené již v části věnované systematické práci. Týká se to zejména způsobu zpracování problematiky věcných břemen v souvislosti s liniovými stavbami nebo kapitoly o katastru nemovitostí, která se měla soustředit na promítnutí superficiální zásady do katastru nemovitostí, na aspekty zápisů staveb, které představují výjimku ze superficiální zásady do katastru nemovitostí apod. Kapitola se těchto otázek jen dotýká, a nadbytečně a poměrně široce se zabývá obecnými otázkami problematiky zápisů do katastru nemovitostí. Celkově posuzovanou práci, i přes uvedené výhrady, hodnotím jako zdařilý rozbor superficiální zásady, zpracovaný komplexně a tvůrčím způsobem.

Jazykovou stránku práce nehodnotím, neboť práce je psána ve slovenštině. Mám však drobné výhrady ke grafické stránce práce. Nepovažuji za příliš vhodné časté dělení slov na konci řádku, což je nevhodné zejména v případě úvodní stránky práce a jejího nadpisu. Místo se objevuje text zarovnaný na střed. Obsah práce opomíjí seznam pramenů a abstrakt.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace. Diplomovou práci Kataríny Humenné hodnotím jako velmi dobrou, byť v řadě míst dosahuje výborné úrovně, a jako takovou ji doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě. V rámci ústní obhajoby doporučuji, aby se diplomant vyjádřil k následujícím otázkám:

1. Zhodnoťte relevantnost jednotlivých výjimek ze superficiální zásady a zhodnoťte jejich vhodnost.
2. Stručně uveďte, jaké znaky, musí podle Vašeho názoru splňovat dočasná stavba.
3. Věnujte se problematice právní úpravy jeskyní s ohledem na superficiální zásadu.

V Praze dne 19. září 2019

JUDr. Martina Franková, Ph.D.